

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Bankkonto Nr. 01 / 17978 Deutsche Bank Weinheim / Bergstr.

Nr. 6/7 (331/332) 1975 liepos 31

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

G E L B Ė K I M E S A V O V A I K U S I

Gyvename svetur. Daugelis jau turime įsigiję Vokietijos pilietybę, bet visvien nesijaučiame namie. Netgi čia gimęs ir augęs mūsų jaunimas kažkaip skiriasi nuo vietinio. Čiabuviai tuojau pajunta, kad esame ne jų lizdo paukščiai. Ir mes patys tai suprantame. Tie, kurie atvykę į Vokietiją labai stengėsi kuo greičiausiai tapti vokiečiais, labai nusivylė. Nors gavo vokišką pasą su visomis teisėmis, nors ir kalbą pramoko, bet į vokiečių bendruomenę nebuvo įsileisti. Jie visą laiką vokiečiams yra ir bus žmonėmis "von drüben".

Nenorime teigti, kad vokiečiuose šiandien viešpatautų neapykanta kitoms tautoms degęs nacizmas. Yra ir jo likučių, bet tai daugiau išimtis, negu taisyklė. Vokiečiuose šiandien netrūksta pagarbos ir mažoms tautoms. Tarp jų ir pabaltiečiai čia turi neblogą vardą. Dori ir garbingi lietuviai nėra nei ujami, nei kaip kitaip niekinami ar skriaudžiami. Jei kuris tautietis nesusilaukia pakankamos pagarbos iš vietinių žmonių, tai tik ne dėl to, kad jis lietuvis, bet dėl kitų priežasčių. Todėl nėra jokio reikalo slėpti savo lietuviškumą ar stengtis jo atsikratyti. Priešingai, turėtume jį nuolat puoselėti ir ugdyti, ypač gerąsias jo savybes, puošiančias žmogų ir pakeliančias į aukštesnį žmogiškumo laipsnį. Jas įsisavinę, tapsime tauresniais arba, Vydūno žodžiais tariant, sau žmonėmis. Tada ir iš kitų susilauksime daugiau rerspekto.

Kol gyvenome didesniuose telkiniuose, uoliai puoselėjome savo kalbą ir tradicijas, didžiavomės jomis prieš svetimtaučius. Buvome priteigę dešimtis pradžios ir viduriniųjų mokyklų, chorų, šokių ir sporto ratelių, turėjome net Pabaltijo universitetą. Leidome daug laikraščių ir knygų. Visiems ir visur užteko rašytojų, žurnalistų, mokytojų ir kitokių kultūrininkų. Užtelėjus didžiajai emigracijos bangai, viską metėme, palikdami Dievo valiai, nė nepagalvoję, kad Vokietijoje dar lieka apie 1/5 visų buvusių tautiečių, kad jiems taip pat reikės ir mokyklų, ir chorų, ir knygų bei laikraščių. Tik paskutiniuoju metu susigriebta iš gausių gimnazijų likučių sulipdyti vieną lietuvišką gimnaziją, vėliau pavadintą Vasario 16 vardu ir perkeltą į nuosavus rūmus Hüttenfelde.

Ta vienintelė mūsų gimnazija pradžioje neįstengė sutalpinti visų, norinčių ją lankyti. Mokiniams teko pusalkaniems gyventi susispaudus kaip silkėms bačkoje, mokyti šaltuose barakuose ir kęsti kitokius nepriteklus. Mokytojų darbo sąlygos nebuvo geresnės. Bet pamažu viskas keitėsi į gerąją pusę. Prieš 10 metų pastatyti erdvūs ir pa-

- 2 -

togūs gimnazijos rūmai, butai personalui, o prieš dvejus metus - ir naujas bendrabutis mergaitėms. Ruošiamasi statyti ir berniukams. Pakelti atlyginimai mokytojams. Jie dar toli gražu neprilygsta vokiečių mokyklose mokamiems, bet kukliam pragyvenimui pakankami. Taigi padaryta viskas, kad suteikus geras būtnes ir mokymosi bei mokymo sąlygas. Deja, lietuviai tėvai delsia jomis pasinaudoti. Kodėl?

Atsakymo reikia ieškoti nulietuvėjime. Didesnė dalis Vokietijos lietuvių yra sukūrę mišrias šeimas. Lietuviškas atžalyno auklėjimas yra joms labai sunki pareiga. Tėvai neįstengia savo vaikų išmokyti net lietuviškai šnekėti, nekalbant jau apie skaitymą ir rašymą. Kasdien didėja lietuviški analfabetai.

Begyvenant ilgus metus svetur, mūsų širdys apsinešė dulkėmis, apsamanojo. Besirūpindami namais, baldais, automobiliais ir pramoginėmis kelionėmis, nebeturime laiko pasirūpinti savo ir savo jaunosioms kartoms lietuviškais reikalais. Jei patys dar šiaip taip lietuviškai ir pakalbame, tai vaikai - pirmoji svetur gimusi karta - tėvų kalbos nebesupranta. Išsisukinėjame, teisindamiesi nepalankia svetimos šalies aplinka. Bet tuos išsisukinėjimus sugriauna faktas, kad Vokietijoje dar tebeveikia lietuviška mokykla - Vasario 16 gimnazija. Joje vaikai ne tik išmokomi lietuvių kalbos žodžiu ir raštu, bet taip pat supažindinami su Lietuva, jos praeitimi ir dabartimi, literatūra ir tradicijomis. Čia skamba lietuviškos dainos, šokami tautiniai šokiai. Studijoms aukštosiose mokyklose Vasario 16 gimnazija paruošia savo abiturientus neblogiau už vokiečių gimnazijas. Kas neįstengia ar nenori baigti gimnazijos, išeina mokytis amato ar kitko su šešių klasių pažymėjimu.

Vadinasi, šalia lituanistinio mokymo ir auklėjimo Vasario 16 gimnazija duoda savo mokiniams ir gerą bendrą lavinimą. Su jaunuoliais iš JAV-bių ir Kanados dar išeinamas tų kraštų mokyklų kursas. Kadangi iš užjūrio atvykęs jaunimas vokiškos abiturės paprastai nesiekia, tai jis gali, grįžęs namo, toliau tęsti mokslą ne kokią nesusitrukęs, nes mūsų gimnazijoje išeitas kursas jam įskaitomas.

Kasmet vis daugiau tautiečių vyksta į Lietuvą arba į Minską susitikti su giminaičiais ir draugais. Norėdami pasididžiuoti šauniu atžalynu, tėvai nusiveža ir vaikus. O vietoje pasididžiavimo ir džiaugsmo susilaukia tik gėdos: jų vaikai neįstengia su savo mielaisiais giminaičiais lietuviškai susikalbėti. Lyg nebyliams tenka įvairiais ženklais rodytis arba prašyti tėvus vertėjauti. Sako, kad kai kurie vaikai iš gėdos net pravirksta. Jie priekaištuoja tėvams, kad neišmokė lietuviškai.

Kai grįžta namo ir jaučia reikalą parašyti laiškutį, ir vėl tas pats vargas. Giminaičiai ir draugai Lietuvoje vokiškų laiškų nesupranta. Tie patys sunkumai iškyla ir susitikus ar norint tik susirašinėti su draugais ir giminaičiais, gyvenančiais JAV-bėse, Pietų Amerikoje ir kitose šalyse. Vieni kitų gyvenamųjų kraštų kalbų nemoka, o lietuviškai nei kalbėti, nei rašyti neįstengia. Ir taip jaunoji mūsų karta nutolsta ne tik nuo savo tautiečių, bet ir nuo artimiausių giminaičių ir ... nuo tėvų. Tik tada tėvai pamato, kokią didelę klaidą padarė, neišmokė savo vaikų lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Jie negali sau dovanoti, kad namus, baldus ir automobilius labiau vertino už savo vaikus. Namai pasensta ir sugriūva, baldai ir automobiliai susidėvi, o vaikai auga ir be tinkamo rūpesčio išauga ... gegužiu-kais. Ir taip brangiausias turtas prarandamas dėl tėvų kaltės.

Nė vienas tų, kurie leido ir leidžia savo atžalyną į lietuvišką mokyklą, to žingsnio neapgailėstauja. Priešingai, jie su pasitenkinimu

ir pasididžiavimu žvelgia į savo vaikus, kuriems, lietuviškos visuomenės parama, sudarytas tvirtas pagrindas tolimesnėms studijoms aukštosiose ar amato bei kitose mokyklose, o tuo pačiu ir ateities gyvenimui. Jie tolydžio įsijungia į Lietuvos jaunimo ir Bendruomenės greitas, kur vaidina vadovaujamą vaidmenį. O tėvai mato, kad jų gyvenimas ir darbas svetur nėra beprasmiškas.

----- xXx -----

M Ū S Ų B E N D R U O M E N Ė J E

H a n a u

Š.m. gegužės 4 visuotiniame narių susirinkime išrinkta nauja VLB Hanau apylinkės valdyba: pirmininkas Albert Kemereit, sekretorius Zenonas Rutkauskas ir išdininkė Aldona Januschka.

R o m u v a

Š.m. gegužės 28 VLB Romuvos apylinkės valdyba Vasario 16 gimnazijoje suruošė M.K.Čiurlionio minėjimą. Renginį atidarė apylinkės pirmininkas R.Tendzegolskis.

Pradėdamas paskaitą, pavadintą "Susitikimu su Čiurlioniu", dail.Alf. Krivickas pakvietė susirinkusius paklausti jubilieato muzikinę poemą "Miške". Po susikaupimo valandėlės prelegentas nurodė, kad per dvi savo paskutines keliones į Lietuvą jis pagrindiniau susipažino su Čiurlioniu. Mūsų genijus vertinamas Rytuose ir Vakaruose. Lietuvoje jau prieš dvejus metus sudarytas Čiurlionio jubiliejui ruošti komitetas. Maskvoje Č. minėjimas įvyko didžiajame teatre. Varšuvoje jau praeitais metais suruošta Č. paveikslų paroda ir skaityta paskaita susilaukė didelio dėmesio. Leipzigo konservatorijoje, kur Č. studijavo, iškilmingai atidengta paminklinė lenta. Čiurlionis prisimintas Berlyne, Dresdene ir kit.

Vakarų pasauly Č. daugiausia išpopuliarino estas Alex Rannit. Dr.Liudos Alsen, Bowling Green, Ohio, valst.universiteto profesorės rūpesčiu, pagamintas filmas apie Č. Praeitais metais jis buvo parodytas XXI Europos Liet.studijų savaitėj Šveicarijoj. New Yorke ruošiamos Č. paveikslų reprodukcijų parodėlės su paskaitomis anglų kalba. Čikagoje veikia Č. vardo meno galerija, pirmaujantis liet.tautinių šokių ir dainų ansamblis Clevelande yra pasivadinęs Č. vardu. Ir t.t. UNESCO Paryžiuje Č. minės 1976-77. Japonijoje leidžiamas Č. kūrinių reprodukcijų aplankas, žadamos išleisti muzikinės poemos "Miške" ir "Jūra".

Čiurlionis buvo didelis idealistas, todėl ir neturtingas. Bet atsirado mecenatų, pastebėjusių jo gabumus ir jį rėmusių. Užtat draugystės tema dažnai pasitaiko jo kūriniuose.

Paskaitininkas pastebėjo, kad norint suprasti Č.paveikslus, reikia turėti didelę fantaziją ir būti aukštos dvasinės kultūros. Kokį pasaulį genijus matė ir kokį jis stengėsi atvaizduoti, ryškėja iš jo laiškų žmonai. Čia prelegentas pacitavo tų laiškų ištraukas. Č. siekė negalimo dalyko - dinamišką muziką pavaizduoti statiniais paveikslais. Todėl jis buvo užsimojęs tapyti paveikslus serijomis net po šimtą drobių. Dauguma jo paveikslų turi muzikinius pavadinimus. Tai sonatos bei jų dalys - allegro, andante, scherzo ir pan.

Kambario sienos, kur vyko paskaita, buvo papuoštos Č. paveikslų reprodukcijomis, o ant stalų išdėliotos nuotraukos iš Č. galerijos Kaune, jo gyvento namo Druskininkuose ir kit.

- 4 -

Č. išgarsino sonatos, bet ne kūriniai tautiniais motyvais. A.Krivicko nuomone, muzikos studijos padėjo Č. ir tapyboje pakilti į aukštumas.

Mokyt.Vytautas Svilas papasakojo apie savo kelionę į Lenkiją ir apsilankymą Wroclave, Varšuvoje bei Punske, kur yra didesni lietuvių telkiniai. Wroclavo lietuviai panašūs į Vokietijos lietuvius: daugumas nėra seni vietos gyventojai, bet pastarojo krašto išblokšti iš gimtinės. Ten laikomos labai gražios lietuviškos pamaldos, kurių metu giedamos lietuviškos giesmės. Susirenka apie 100 žmonių.

Punske veikia lietuvių gimnazija, turinti 120 mokinių. Apylinkėje gyvena smulkūs ūkininkai. Jie narsiai kovoja už lietuvių teises mokykloje ir bažnyčioje. Netoli ir Lietuvos siena, kuri eina Galadusių ežeru. Punsko lietuviams svečias papasakojo apie Vokietijos lietuvių ir Vasario 16 gimnaziją.

V.Svilas iš Lenkijos parsivežė Kazio Jakubėno Vilniaus kalėjime parašytų ir dar niekur nepaskelbtų eilėraščių. Giminės teigia, kad kalėjime Jakubėnas buvo sušaudytas.

Susirinkimą baigiant, iškeltas vargo mokyklos steigimo klausimas, nes yra tėvų, gyvenančių apylinkės ribose, kurie nori savo vaikus leisti į lietuvišką mokyklėlę. Kadangi artėja vasaros atostogos, tai šį klausimą spręsti nutarta po atostogų.

V a i k ų v a s a r o s s t o v y k l a

Romuvoje prasidėjo liepos 13 ir tęsis iki rugpiūčio 3. Jai vadovauja Algis VITKUS iš Schwetzingeno, jam talkina Živilė VILČINSKAITĖ iš Hageno ir Manfredas ŠIUŠELIS iš Hamburgo, visi buvę Vasario 16 gimnazijos auklėtiniai. Palyginti su kitais metais stovykla nedidelė. Užtat vaikai geriau prižiūrimi ir daugiau pamokomi. Šiltomis dienomis visi nuvežami maudytis, o vėsesnėmis - eina pasivaikščioti į laukus ir miškus. Prieš pusryčius atlieka rytinę mankštą. Po pusryčių vyksta lietuvių kalbos ir Lietuvos pažinimo, dainavimo ir giedojimo pamokėlės. Surandama laiko ir piešimui bei lipdymui. Televizijos mėgėjai turi progos vakarais pažiūrėti įdomesnių programų.

Liepos 20, sekmadienį, pamaldas piliės salėje lietuviškai ir vokiškai atlaikė kun.V.Damijonaitis ir pasakė vaikams pritaikytą gražų pamokslą.

Liepos 22 stovyklautoja Annette Brėgas iš Hamburgo savo gimtadienio proga per pietus pavaišino visus ledais, o dar vėliau pakvietė gardumynų ir atgaivos.

Liepos 23 suruošta išpūdinga naktinė iškyla. Liepos 24 praleista Manneime, apžiūrinėjant pasaulinio masto sodų ir daržų parodą.

Rugpiūčio 2 vakare įvyks stovyklos uždarymas ir laužas. Stovyklautojai parodys, ką jie per tris savaites išmoko. Dalyvauti kviečiami visi vaikų tėvai ir svečiai.

Porai vaikų Romuvoje taip patiko, kad jie paprašė savo tėvus leisti mokytis į Vasario 16 gimnaziją.

S t u t t g a r t

Š.m. birželio 1 įvyko VLB Stuttgarto apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Padaryti veiklos pranešimai, išrinkta nauja valdyba. Iš pranešimų paaiškėjo, kad apylinkė sumažėjo 5-iais nariais, išsikėlus jiems kitur gyventi. Į valdybą išrinkti: Z.Glemžienė, K.Šereikienė ir P.Juknevičius; į kontrolės komisiją - E.Lucienė, J.Baublys ir V.Truncas.

M i e s a u

Miesau LB apylinkė nors ir nedidelė, bet veiklesnė už savo kaimynus - Kaiserslauterno ir Saaro LB apylinkes. Prieš dvejus metus ji pradėjo ruošti dr.Šereikos pievoje Joninių iškilmes. Šiemet jos įvyko šeštadienį, birželio 21, Joninių proga susirinkus, paminėtos ir lietuviams svarbios sukaktys. Taip katalikų pamaldomis Elschbacho bažnyčioje prisimintos 35-osios bolševikinio pavergimo metinės ir vokiečių-sovietų karo pradžia 1941 bei 1944 vasarą atūžusi antroji pavergimo banga. Kun.Br.Liubinas skatino ypač tuos lietuvius, kurie nepajėgia savo vaikų išmokyti lietuvių kalbos, įkvėpti jiems bent norą būti gerais žmonėmis ir nesigėdyti savo tėvų kilmės. Pamaldų metu liturginius skaitymus atliko Ant.Banaitis ir stud.P.Nevulis. Po šv.mišių buvo sugiedotas tautos himnas.

Tolimesnės programos apie 80 lietuvių susirinko į dr.St.Šereikos pievą Miesau miestely. Čia prie laužo Alg.Daubaris kepė mėsą, o J.Nevulis pasirūpino gėrimais ir užkandžiais. Šventės programą pradėjo Miesau LB apylinkės pirmininkė H.Zakienė, pasveikindama susirinkusiuosius, pažymėdama susitikimo tikslus ir pakviesdama dienos paskaitininką stud.P.Nevulį tarti žodį. Kalbėtojas iškėlė didžiųjų šių metų jubiliatų - vysk.M.Valančiaus ir menininko M.K.Čiurlionio - darbus ir jų nenykstančius nuopelnus mūsų tautai. Po paskaitos vyko vaikų žaidimai ir varžybos, kurias pravedė Kl.Zakis.

Taip nuotaikingai ir prasmingai bepramogaujant, apie 21 val. užėjęs smarkus lietus užbaigė visas linksmybes. Visi gailėjosi, kad bendras renginys truko tik 5 valandas. Apie 20 tautiečių dar nevažiavo namo, o susispietė dr.Šereikos bute ir ten pramogavo iki sekmadienio ryto.

L ū b e c k

Lūbecko lietuviai, kaip ir daugelis kitų apylinkių, Joninės šventė ne birželio 23, o atkėlė į 21, šeštadienį, į jas pasikviesdami ir tautiečius iš kaimyninių apylinkių, kur Joninės nebuvo švenčiamos. Pobūvio vieta - kaimas netoli Lūbecko. Restorano savininkas užleido salę ir davė vietą laužui, žinoma, tikėdamasis padaryti gerą apyvartą.

Susirinko per 30 žmonių. Pobūvį atidarė Lūbecko LB apylinkės pirmininkas Pr.Liegus. Pasveikinimo žodį tarė ir Vokietijos LB Valdybos išdinininkas M.Šiušelis. Jis painformavo apie Vokietijos lietuvių jaunimo veiklą ir ruošimąsi vykti į III PLJ Kongresą Pietų Amerikoje. Per rinkliavą šiam reikalui buvo surinktos 139 DM.

Po vakarienės, temstant, visi susirinko prie Joninių laužo, kur šoko ir dainavo. Taip pasilinksminę, grįžo į svetainę prie vaišių stalo.

S o l i n g e n

Nordrhein-Westfalijos lietuviai darbuotojai š.m. liepos 20 susirinko pasitarti į Solingen-Wald'ą. Susirinkimą pradėjo Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis prie NRW krašto vyriausybės M.R.KIUŽAUSKAS. Pirmiausia svarstyti vargo mokyklų klausimai. Kiužauskas pateikė didesnę skaičių JAV-bėse ir Kanadoje išleistų lietuviškų vadovėlių ir paprašė mokyklų vedėjus pasisakyti, ar jais galima pasinaudoti ir Vokietijoje. Jis taip pat klausė, kaip galima išmokyti lietuvių kalbos tuos vaikus, kurie gyvena toli nuo vargo mokyklų, ypač kol dar nėra pasirodęs lietuvių kalbos vadovėlis vokiečių kalba.

Nepaisant pasunkėjusių stovyklavimo sąlygų, ir šiemet nuo liepos 25 iki rugpiūčio 15 Freusberge/Siegen įvyks vaikų vasaros stovykla NRW krašto lietuvių vaikams.

1975/76 Pietų Amerikoje įvyks III PLJ Kongresas. Kelionėms į jį iš NRW vyriausybės paprašyta lėšų. Dabar aiškėja, kad jų nebus gauta.

- 6 -

M.Kiužauskas išreiškė pasitenkinimą tautinių šokių grupės mokytojos Živilės Vilčinskaitės darbu. Ieškomas dar reikalų vedėjas techniškam ir organizaciniam darbui. V.Odinienė iš Wuppertalio ir Alf.Bučinskas iš Bochoito pažadėjo organizuoti chorą. Kadangi W.Lemke išvyko į Kanadą, akordeonisto pareigas bandys perimti Petrikaitis.

M i e s a u

Šios apylinkės narys dr.med.Jurgis GURKLEVIČIUS š.m. liepos 30 sulaukęs 65-rių metų amžiaus. Sukaktuvininkas 25 metus su viršum išdirbo kaip gydytojas Labor Service daliniuose prie US armijos. 1969-71 buvo VLB Miesau apylinkės pirmininkas, o 1971 pirmininkavo, pravedant rinkimus į Vokietijos LB Tarybą. Jubilias ir dabar uoliai remia šios apylinkės veiklą aukomis, lanko susirinkimus. Apylinkės nariai linki mielam sukaktuvininkui dar daug saulėtų dienų ir malonaus užsitarnauto poilsio.

L e b e n s t e d t

Lietuvių tautos šventė numatyta čia iškilmingai švęsti rugsėjo 6.

H a g e n

Vokietijos LB Valdybos atstovybė Nordrhein-Westfalijoje ir Hageno apylinkės valdyba š.m. rugsėjo 27 Hagene, "Wartburgo" svetainėje, ruošia Tautos šventę. Kartu bus paminėtas ir M.K.Čiurlionio šimtas gimtadienis.

16,30 val. tėv.dr.Konst.Gulbinas aukos šv.mišias. Po pamaldų Scharnhorststr.40 įvyks minėjimas. Dail.A.Krivickas skaitys paskaitą apie M.K.Čiurlionį-dailininką ir suruoš jo paveikslų reprodukcijų parodą.

Vilija Odinienė aptars jubilieato muzikinę kūrybą. Dainuos solistė Vaitkutė, pianinu skambins R.Lampsatytė, abi berlynietės, ir atliks duetą su P.Odinu (fleita). Nordrhein-Westfalijos lietuvių jaunimo grupė šoks tautinius šokius, dainuos ir deklamuos. Po programos vyks bendra vakaronė su šokiais. Laukiami visi tautiečiai su šeimomis ir svečiais.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

N e l a u k t i s v e č i a i i š B o n n o s

Š.m. liepos 1, nieko iš anksto nepranešę, į Romuvą atvyko iš Bonnos vidaus reikalų ministerijos paramos svetimtaučiams skirstytojas dr. Schulz-Vanselow su dviem aukštais pareigūnais. Vizitas truko apie 8 valandas. Svečiai domėjosi Vasario 16 gimnazijos ir Vokietijos Lietuvių bendruomenės darbais ir abiejų institucijų ūkine padėtimi: aiškino samatas, tikrino atskaitomybę ir kit. Paaikškinimus teikė Vasario 16 gimnazijos direktorius bei Kuratorijos valdyba (V.Natkevičius, M.A., J.Lukošius ir J.Barasas), o taip pat Vokietijos LB Valdyba ir abiejų institucijų buhalteris R.Schulz. Pasibaigus pokalbiams susidarė išpuodis, kad asmeninė pažintis ir kai kurių klausimų išsiaiškinimas buvo naudingi.

P i r m o j e š v e n t o v ė j e . . .

Apie 180 Šiaurės Amerikos lietuvių, vykstančių į Romą Šventųjų Metų proga, š.m. birželio 20 atskrido į Frankfurta. Ten pernakvoję, birželio 21 apie vidurdienį pasiekė Romuvą. Prie Vasario 16 gimnazijos rūmų įrengto altoriaus šv.mišias aukojo su maldininkais keliaują vask. V.Brizgys ir 10 lietuvių kunigų: Tautos fondo pirmininkas prel.J.Balkūnas, "Dainavos" stovyklos tarybos pirmininkas V.Dabušis, buv.BALFO

pirmininkas V. Martinkus ir kit. Pamokslą pasakė vysk. Brizgys. Jis pastebėjo, kad maldininkai Europoje aplankys daug šventovių. Šiandien lankoma pirmoji šventovė - mūsų tautinė šventykla. Ji skleidžia šviesą ne tik Vokietijoje, bet ir už jos sienų. Gimnazijoje mokosi ir keletas jaunuolių iš užjūrių. Ji yra mūsų pasididžiavimas, todėl turime visokeriopai remti. Paskelbė, kad per pamaldas bus renkamos aukos šiai mokyklai išlaikyti ir kvietė visus dosniai aukoti. Maldoje paskendusioje sodyboje su lietuvišku kryžiumi, garsiai skambėjo visų sutartinai kalbamos maldos ir lietuviškos giesmės.

Po pamaldų gimnazijos direktorius V. Natkevičius, M.A., padėkojo mieliems svečiams už aplankymą ir už dosnias aukas (surinkta apie 1.000 dolerių). Jis prašė neužmiršti mūsų mokyklos ir grįžus namo, remti ją toliau ir siųsti į ją savo vaikus. Pakvietė visus atsigaiivinti vokišku alumi ir limonadu.

Po trejetos valandų sugaišimo Romuvoje keliautojai tą pačią dieną dar spėjo aplankyti universitetinį miestą Heidelbergą ir atvykti nakvynės į Ludwigshafeną prie Reino.

V i e n i e m s d ž i a u g s m a s , k i t i e m s a š a r o s

Liepos 5 rytą visi mokiniai ir dalis mokytojų susirinko į salę baigiamojimo akto, kuri pravedė direkt. V. Natkevičius, M.A. Savo apžvalginę kalbą jis pradėjo prancūzo La Fontaine plačiai žinoma pasakėčia apie žiogą ir skruzdę. Kai skruzdė visą vasarą prakaituodama dirbo, tai žiogas linksminosi. Užtat rudenį ir žiemą skruzdė sočiai ir patogiai praleido, o žiogas šalo ir badavo. Ir mūsų mokiniai, kurie per visus metus iš peties dirbo, šiandien džiaugiasi ir didžiuojasi savo pažymėjimais, o tie, kurie tinginiavo ir smagiai laiką leido, dabar nusiminę.

Po didaktinio žodžio direktorius pateikė duomenis apie mokinius ir jų mokymąsi bei auklėjimą. Šiuos mokslo metus gimnazija baigė su 70 mokiniais. 5 "skruzdytės" baigė gimnaziją, 50 perkeltos į aukštesniąją klasę, o 15 "žiogelių" liko toje pačioje klasėje. Tai labai rimtas įspėjimas visiems, kad į mokslą reikia rimtai žiūrėti.

Geriausieji mokėsi I klasė: jos pažymių vidurkis 2,80. Po jos seka II klasė, kurios pažymių vidurkis yra 2,83. Trečioji vieta teko VI klasei su 2,85 pažymių vidurkiu. VI klasė pasekė IX-ąją: kaip visi IX klasės mokiniai šiemet išlaikė brandos egzaminus ir gavo atestatus, taip visi aštuoni VI klasės mokiniai išgijo mažąją abitūrą.

Geriausieji mokiniai:

1) Gizela Macaitė, I kl. su pažymių vidurkiu	1,70
2) Edvardas Grigužis, VI kl., su pažymių vidurkiu	1,71
3) Gundula Margytė I " " " " " " " " " " " "	1,80
4) Franciska Retikaitė, II kl., su " " " " " " " " " " " "	1,90.

Geriausio elgesio mokiniai, kurie iš visų elgesio dalykų (elgesio, tvarkingumo ir darbštumo) turi vienetukus: 1) Gizela Macaitė, I kl., 2) Gundula Margytė, I kl., 3) Franciska Retikaitė, II kl., 4) Bernardas Bruzdeilins, II kl., Edvardas Griegužis, VI kl. Geriausi ir geriausio elgesio mokiniai (beveik tie patys) buvo iššaukti priekin. Direktorius juos pasveikino, palinkėdamas visą laiką išsilaikyti tame lygy. Įteiktos dovanėlės.

Atsirado ir nepatenkinamo bei blogo elgesio moksleivių. Antrą pusmetį iki 4-rių elgesio pažymys sumažintas 14 mokinių. Tokį metinį pažymį gavo 3 mokiniai. Iki trijų II pusmetį elgesio pažymys sumažintas 16 mokinių, o tokį pat metinį pažymį gavo 20 moksleivių.

Už ką sumažintas elgesio pažymys? Didžioji šių laikų jaunimo nelaimė, virtusi jau mada, yra netvarka. Be tvarkos joks kolektyvas negali gerai funkcionuoti. Pas mus gyvenama bendrabuty ir dirbama mokykloje. Norint pasiekti gerų rezultatų moksle, reikia laikytis nustatytos tvar-

kos. Pagrindinė priežastis, pastumianti jaunimą į netvarką, yra vadinamoji meilė. Čia direktorius pacitavo rinktinis rašytojų ir poetų žodžius, išaukštinančius meilę. Tačiau ne už tokią meilę mažinami elgesio pažymiai. Gimnazijoje draudžiami veiksmai, kuriais suteršiam tyroji meilė, t.y. seksas. Mūsų mokykloj neturi būti vietos seksualiniam purvui.

Elgesio pažymiai mažinami už alkoholio naudojimą. Rūkymas iki 16 metų amžiaus be tėvų sutikimo taip pat uždraustas. Ir girtavimas ir rūkymas kenkia jaunuolių sveikatai, stabdo fizinį ir dvasinį vystymąsi, mažina jėgas, taip reikalingas mokymuisi. Dėl blogo elgesio ir mokymosi iš gimnazijos turėjo pasitraukti 4 mokiniai.

Baigdamas metinę apžvalgą, direktorius palinkėjo smagiai ir sveikai praleisti vasarą atostogas pas tėvelius ir gerai pailsėti, kad rudėnį naujomis jėgomis būtų galima kibti į darbą.

Sutartinai sugiedoję tautos himną, visi mokiniai išsiskirstė į klases, kur jiems auklėtojai įteikė metinius pažymius.

Popiet Romuvoje įsiviešpatavo tylą. Ištuštėjo kiemas ir parkas, užsidarė bendrabučių durys: mergaičių iki rugsėjo 7, o berniukų - iki vaikų vasaros stovyklos pradžios liepos 13.

E v a n g e l i k ų m o k i n i ų i š k y l a

Gegužės 29 kun.diak.Fr.Skėrys suruošė gimnazijos evangelikų mokinių išvyką į Mannheimą. Dalyvavo visi evang.mokiniai, išskyrus kelis, kurie buvo išvykę į jaunimo seminarą Bad Wörishofene, ir visų Vokietijos liet.jaunimo organizacijų atstovai: Liet.skautų brolijos ir seserijos, Moksleivių ateitininkų, Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos, Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungos, ir visi III klasės mokiniai, kurių auklėtojas yra kun.diak.Fr.Skėrys, iš viso 42 asmenys.

Mannheimas yra didelis kultūros ir ūkio centras prie Reino ir Nekaropių santakos, turintis per 330.000 gyventojų. Pirmiausia aplankyta ankstyvo baroko stiliaus jėzuitų bažnyčia, statyta 1733. apžiūrėta baroko pažiba - pilies bažnyčia, statyta 1731.

Po trumpo apsilankymo kitoje Reino pusėje esančiame Ludwigshafene pasiektas pagrindinis kelionės tikslas - Vokietijos sodininkystės paroda. Pirmiausia susipažinta su augmenijos skyriumi, turtingu tropikiniais augalais ir egzotiniais gyviais. Po to išsiskirstyta ir pavieniui arba mažomis grupelėmis apžiūrėta pirmoji parodos dalis - Luisenparkas, pilnas įvairiausių augalų, medžių ir t.t. Apie pietus užkopta į 204,75 m telegrafo bokštą. Jame yra ir restoranas, apsisukęs du kartus per valandą ir talpinąs 180 žmonių. Palankiam orui esant, iš žiūrovų platformos galima matyti 50 km.

Lyniniu traukiniu, įrengtu tarp 4 ir 22 m aukštyje, pasiektas už 4,1 km esantis Herzogenriedas, kur vyksta antrąji sodininkystės parodos dalis. Ji apvažiuota traukiniu. Pro akis praslinko rožių ir tulpių laukai, pavyzdiniai maži daržiukai ir eilės medelių. Čia yra ir Multi-Halle - didelis pastatas, kuriame kasdien vyksta įvairios parodos ir koncertai. Čia mažesnieji išitraukė į žaidimus, o vyresnieji pasivažinėjo karuselėmis. Herzogenriede yra ir specialus paštas, kur filatelistams antspauduojami laišškai su parodos pašto antspaudu.

Vokietijos sodininkystės parodoje Mannheime praleista visa diena. Tai buvo ne tik maloni pramoga, bet ir naudinga studijinė iškyla, kurios metu pamatyta ir sužinota daug ko nauja.

MOKYT. SVILAS - JAUNIMO KONGRESO PASKAITININKAS

III Pas.liet.jaunimo kongreso rengėjai pakvietė Vasario 16 gimnazijos mokytoją Vytautą Svilą skaityti dvi paskaitas jaunimui. Dar būdamas gimnazistu, V.Svilas 1940-41 yra buvęs kalintas už priešsovietinių

atsišaukimų platinimą Kaune. 1944 nuvykęs į Vokietiją, tuoj pat grįžo atgal į Lietuvą pas partizanus, 1945 suimtas ir vėl kalintas priverčiamųjų darbų stovykloje Vorkutoje ir kitose. Prieš keletą metų išleistas į Vokietiją, dar porą kartų buvo apsilankęs Lietuvoje, bet sovietinio saugumo ištremtas ir dabar nebegauna leidimo ten nuvažiuoti.

L a i m a v è l l a i m è j o . . .

Š.m. birželio 15 Manneime įvyko Badeno krašto jaunių šaudymo pirmenybės. Oro pistoletų disciplinoj Laima Valiūnaitė, Vasario 16 gimnazijos IV klasės mokinė, laimėjo II vietą ir už tai gavo sidabro medalią. Šį pavasarį Laima dalyvavo Heidelbergo apskrities šaudymo pirmenybėse ir laimėjo I vietą.

S v e č i a i

Vasarą Vasario 16 gimnaziją dažnai aplanko svečiai. Birželio 13 čia lankėsi Aušra-Marija, Jonas ir Joris (sūnus) Jurašai iš Mūncheno, lydimi tėv.A.Bernatonio.

Birželio 19 čia svečiavosi inž. Antanas Kriščiūnas iš Bostono, Mass., lydimas savo brolio J. Kriščiūno, VLB Mainzo apylinkės pirmininko, ir J. Černiaus.

Liepos 5 ir 6 gimnazijoje viešėjo dr. Sidrys iš Streaton, Ill., su šeima - žmona Giedre ir dukromis Vida, Daina bei Laima.

Liepos 6 lankėsi Stasys ir Elizabeth Misiūnai iš Berwyn, Ill.

Liepos 8, lydimas tėv.A. Bernatonio, su gimnazija susipažino kun. Stasys Kulbis, S.J., iš Montrealio (Kanada).

Liepos 16 svečiavosi prel.dr. J. Tadarauškas iš Hamiltono, lydimas tėv. A. Bernatonio. Čia jis netikėtai sutiko savo kaimynę Aldutę Gaidauskaitę iš Rodney, Ontario. Abu svečiai kanadiečiai.

Liepos 18-20 gimnazijoje viešėjo Aušra ir Audronė Kielaitės iš Čikagos.

Liepos 25, kun. diak. Fr. Skerio lydimos, Romuvoje lankėsi Albrechtienė iš Čikagos su dukraite Rūta Albrechtaite iš Union Pier. Čia jos aplankė ir Erdmono Simonaičio kapą. Rūta tiria galimybes studijuoti Vokietijoje mediciną.

N a u j o b e n d r a b u č i o s t a t y b a i a u k o j o :

Wilhelm Klimkeit iš Marschachto	1.000,--DM
Tėv. Alfonsas Bernatonis iš Dieburgo	245,-- "
Juozas Liškus iš Arnsbergo	60,-- "

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJA

----- xXx -----

B o n n a

Gegužės 24 čia pašventintas prof. Zenono IVINSKIO antkapis - paminklinis akmuo. Projektas - dail. Alf. Krivicko, Paminklas vaizduoja žaibo perskeltą žemaitišką pakelės koplytėlę.

Gedulingas mišias atnašavo prel.dr. J. Aviža, kun. R. Krasauskas ir tėv. dr. K. Gulbinas. Pamokslą pasakė prel. Aviža. Pamaldų metu giedojo M. Panse-Simaniukštytė.

Po pamaldų būrelis bičiulių su našle P. Ivinskiene ir sūnumi Kęstučiu nuvažiavo į Nordfriedhof kapines, kur kun. R. Krasauskas iš Romos pašventino paminklą ir pasakė pamokslėlių, o susirinkusieji sugiedojo Marija, Marija.

Per pietus, prisimenant prieš tris su puse metų mirusį prof. Z. Ivinskį, kalbas pasakė Bonnos universiteto prof. Kaiseris, evang. kun. J. Urdzė ir ELF Bičiulių pirmininkas dr. K. J. Čeginskas.

M ũ n c h e n

Liepos 5 Mūncheno jaunimo "Ratukas" suruošė rašytojo Alg.LANDSBERGIO iš New Yorko novelių rečitalį. Dailiojo žodžio mėgėjams ir gražiam būriui jaunimo rašytoją pristatė "Ratuko" seniūnė Kr.Pauliukevičiūtė. Svečias labai išraiškingai paskaitė dvi noveles iš spaudai atiduoto novelio rinkinio.

Vėliau prie kavos puodelio ir literatūrinių pašnekesių tik ką iš Romos grįžęs Juozas Laučka padarė pranešimą apie lietuvių maldininkų suvažiavimą katalikybės sostinėje.

XXII EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Šiomet įvyko liepos 10-17 Verbanijoj-Palanzoj prie Lago Maggiore, Italijoje. Patogias patalpas gyventi ir posėdžiauti labai geromis sąlygomis šv.Marijos kolegijoj išrūpino tėv.Ereminas. Iš 11 kraštų suvažiavo apie 80 tautiečių.

Studijų savaitė vyko tiksliai pagal iš anksto paruoštą programą. Moderavo Vasario 16 direktorius V.Natkevičius, M.A., organizaciniais darbams vadovavo Alina Grinienė.

Po susipažinimo pobūvio liepos 10 vakare, liepos 11 ryte ilgą paskaitų eilę pradėjo visų Europos Lietuviškųjų studijų savaitės prelegentas Dr.K.J.ČEGINSKAS (Uppsala-München). Jis sociologo išvalgumu kėlė klausimą "Ar paseno revoliucija?". Pačios problemos nesprenė, tik ją atskleidė, nurodydamas tris sąlygas revoliucijai kilti: 1) valdžios nenuolaidumą, 2) sunkią visuomeninę, ūkinę ar kit. krizę ir 3) konkrečius jos kėlėjus - vadus, partijas, karą, ypač pralaimėtą. Pagal šias sąlygas yra šešios revoliucijos rūšys: 1) s o c i a l i n ė revoliucija - masių sukilimas; 2) u t o p i n ė, kai nežinoma prieš ką reikia sukilti; 3) a n a r c h i s t i n ė, kai netikima ateities galimybėmis; 4) t a u t i n ė arba didžioji revoliucija, kai norima pakeisti visą visuomenę; 5) v a l s t y b i n i s p e r v e r s m a s ir 6) p a r t i z a n i n i s k a r a s.

Stud.P.NEVULIS apžvelgė 1905 revoliuciją Lietuvoje. Jo žvilgsnis ne politinis, o istorinis. Jis iškėlė, pateikdamas konkrečius duomenis, kiek revoliucijoj dalyvavo: 1) m i e s t i e č i a i, liberalinė inteligentija (jo terminu, buržuazija), 2) v a l s t i e č i a i ir 3) p r o l e t a r a i - darbininkai.

Liepos 12 (šeštadienį) režisierius J.JURAŠAS kalbėjo apie teatrą šiandieninėje Lietuvoje. Visų pirma jis perdavė teatro sąrangą, jo organizaciją, suminėdamas ir įvertindamas 10 teatrų (pvz. Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Klaipėdos, Šiaulių ir kitus mažesnius teatrus). Prelegento pažiūra, teatras yra santalka įvairių kitų menų - grožinės literatūros, muzikos, dainos, dailės, todėl jis plačiai ir giliai veikia visuomenę ir tautą. Ypač nuo 1966 Kauno teatro įtaka pasidarė Lietuvoje stipri (tais metais kaip tik pats Jurašas pradėjo Kauno teatre dirbti). Teatras tampa kovos, rezistencijos prieš okupantą vieta. Paskaitininkas pabrėžė, kad tauta tėvynėje ieško tikrų dvasinių vertybių melo, apgaulės, teroro jūroje. Lietuviai krašte suskaldyti, vieniši, abejojančys, todėl teatro žodis svarbus, kartais vienintelis, kuris maskuotai bando atskleisti tiesą, ž a d i n t i v i l t i.

Popiet įvyko ekskursija į netolimą Villa Taranto, kur pasigėrėta labai gražiais sodais. Juos sudaro apie 20.000 augalų iš įvairių kraštų.

Vakare visi Studijų savaitės dalyviai nuvažiavo į apie 50 km nuo Verbanijos esančią Stresą, kurios koncertų salėje solistė M.PANSE-SIMANIUKSTYTĖ lietuviškai dainavo italų ir savų tautiečių publikai. Pianinu ją palydėjo Alfr.Hermanas. Tai buvo vienas labiausiai nusisekusių jos koncertų. Ciuricho lietuvių tautinių šokių grupė, sudaryta iš

šveicarų ir vadovaujama nepavargstančios J.Stasiulienės, pakaitomis su dainininke, pašoko keletą mūsų tautinių šokių. Tarp klausytojų bei žiūrovų buvo daugiau italų negu lietuvių.

Liepos 13, sekmadienio rytą, Aušra-Marija JURASIENĖ (München) metė žvilgsnį į tarybinę lietuvių literatūrą, keldama klausimą, ar imanoma išvis literatūra tarybinėj santvarkoj. Neduodama galutinio atsakymo ir iliustruodama atskirais autoriais, prelegentė pažymėjo, jog vis dėl to 200-300 rašytojų būry yra koks 20-30 talentų, kurie, darydami kompromisus su savo sąžine, kuria ir objektyviai vertingą literatūrą. Tarp tokių rašytojų suminėjo J.Grušą, J.Marcinkevičių, iš jaunesniųjų Aputį, Glinskį, Vaičiūnaitę ir kitus. Ypač lyrika atspindinti tautos dvasią ir esanti kūrybinėj aukštumoje.

Šv.mišias aukėjo ir pamokslą tą sekmadienį pasakė vysk.dr.A.L.Deks-nys.

Popiet įvyko ekskursija laivu į Isola Bella salą, kuri yra pramonininkų Borromeo šeimos nuosavybė. Susipažinta su labai gražiais rūmais ir parku.

Liepos 14 rytą Stasys LOZORAITIS, jun.(Roma), savo paskaitoj apžvelgė Europos saugumo konferencijos fone Vatikano Rytų politiką istoriškai. Sustojo prie Pijaus XI, enciklika pasmerkusio komunizmą, Pijaus XII ir Jono XXIII Rytų politikos. Nurodė mums iškilusius pavojus, pradėjus Jonui XXIII nuolaidžiauti Maskvai. Savo svarstymuose pabrėžė, kad, kovojant su komunizmu, taktikos požiūriu geriau iškelti mūsų tautos laisvės siekimus, o ne tiek antikomunistinį nusistatymą.

Vakare įvyko tradicinė T e v y n ė s v a l a n d ė l ė . Jos metu prof.dr.A.DAMUŠIS (Detroit) kalbėjo apie pernai mirusį prof.J.Brazaitį laisvės kovoje, jo darbais išryškindamas šio rezistento asmenybę. Anot kalbėtojo, pagrindiniai šios asmenybės bruožai - politinė išmintis, gili išvalga į įvykių tėkmę, nepaprastas darbštumas, einas kartu su kūrybine mintimi. Tarė ryžtingą ne, kai vokiškasis okupantas bandė lietuvių tautą pajungti savo politikos interesams. Dėl to, daugiausia jo dėka, suspenduotas laikinosios vyriausybės veikimas, įvedus Zivilverwaltung'ą išvengta SS legiono ir kit.

Kai kurie dalyviai papasakojo apie tragiškus įvykius bolševikų okupacijos metu, daugelį sugraudindami iki ašarų.

Liepos 15 rytą dr.A.GERUTIS (Bern) savo paskaitoj apie Lietuvos diplomatinę tarnybą 1940-1975 pabrėžė, kad užsienio reikalų ministerio Urbšio 1940 birželio 2 telegrama Stasys L o z o r a i t i s , senj., paskirtas diplomatinės tarnybos šefu, o jo pavaduotojais - pasiuntiniai Klimas ir Šaulys. Toliau prelegentas, išsamiai ir smulkiai, suminėdamas paverdėmis, sustojo prie atskirų Lietuvos pasiuntinybių ir konsulatų visame pasaulyje, ypač Europoje ir Amerikoje. Gale pabrėžė, kad mūsų valstybę teisiškai kaip tik pratęsia diplomatinę tarnybą.

Vakare Vl.de CASTRO paveikslais (skaidrėmis) paillustruotoje paskaitoje, skirtoje paminėti Mikalojų Konstantiną Ciurlionį, suėjus 100 metų nuo gimimo, apibūdino jį minties, dvasios dailininku. Dievo valdovo, dėkingumo aukos ir bičiulystės mintis yra ikūnyta daugelyje jo paveikslų. Ciurlionio lietuviškumo klausimo netenka nė kelti - tiek jis savo menine pasaulėžiūra lietuviškas.

Liepos 16 rytą kun.A.RUBIKAS paskaita interpretavo Šv.Rašto Senojo Testamento teiginį "Sukūrė Dievas juodu vyrą ir moterį" (Prad.1,27) ta prasme, kad Tvėrėjas sukūrė dvilytę žmoniją vienodai vertingais asmenimis tiek vyrą, tiek moterį, pašaukdamas ją veiklai, ypač socialinėje srityje. Laiko būvyje Dievo valia ir tikslai žmoguje buvo iškreipti, tuo iškreipiant ir patį Dievo paveikslą, pagal kurį žmogus buvo sukurtas. Dievas tapo lyg kokia už daugelio šviesmečių spindinčia žvaigžde, žmogus paliktas savo valiai, nepajėgias to spindėjimo

- 12 -

paregėti. Šitoki tolimą Dievą moderniaisiais laikais žmogus atmetė kaip jam nereikalingą.

Vakare Studijų savaitės moderatorius V. NATKEVIČIUS, M.A. (Romuva), pa-
minėjo rašytoją Vinčą Ramoną, sulaukusį šiemet 70 metų amžiaus, ap-
žvelgdamas jo beletristiką. Ulgiau sustojo prie daug triukšmo sukė-
lusio "Kryžių" romano, pabrėždamas, kad jame teiginys, jog nuosek-
liai liberalai turi nueiti į komunistus, nėra romano tezė, o tik vie-
no veikėjų pažiūra. Savo stiliumi romanas nepaprastai aukšto lygio.
Apskritai, tai bene geriausias lietuviškas romanas po "Altorių šeše-
ly". Ramonas šiuo romanu ir kitais kūriniais įeis lietuvių literatū-
ron klasiku.

Liepos 17 rytą prel.dr. P. JATULIS apžvelgė didįjį žemaičių vyskupą Mo-
tieju Valančių, suėjus šimtmečiui nuo jo mirties. Pagrindinė mintis -
Valančius - idealus vyskupas: tautos švietėjas, blaivintojas ir vadas.
Prelegentas pateikė naujos, iki šiol dar nežinotos medžiagos.

Priešpiet dar spėta apžvelgti ir įvertinti XXII Europos Lietuvių stu-
dijų savaitę. Moderatorius V. Natkevičius, M.A., pateikė skaitytų pa-
skaitų skerspiūvį. Visi vienbalsiai reiškė pasitenkinimą šiemet pa-
rinkta vieta ir geromis sąlygomis. Pasigesta gausios jaunimo daly-
vavimo.

XXIII-iajai Studijų savaitei nutarta ieškoti ateinančiais metais vie-
tos Didž. Britanijoje ar Prancūzijoje.

Liepos 12-14 Verbanijoje vykusi dail. Adomo Kondrato paveikslų paroda
susilaukė kontroversinių aiškinimų.

J A U N I M A S

J a u n i m o s e m i n a r a s

Vokietijos Ateitininkų sendraugių valdyba š.m. gegužės 29 - birželio
1 Bad Wörishofene, kun. A. Bungos vadovaujamoj parapijoje, suruošė aukš-
to lygio seminarą lietuvių jaunimui. Paskaitininkais pakviesti bran-
dūs kultūrininkai bei intelektualai. Daugumą seminaro dalyvių sudarė
Vasario 16 gimnazijos moksleiviai ir Muncheno "Ratuko" nariai.

Gegužės 29 įvyko susipažinimo vakaronė. Rytojaus dieną surengta išvy-
ka į Wies, kur apžiūrėta gražioji baroko stiliaus bažnyčia ir kit.

Gegužės 30 popiet pirmąją paskaitą skaitė muzikos stud. Alfredas HER-
MANAS iš Muncheno apie Ciurlionių kompozitorių. Jis pateikė gausių duo-
menų iš jubilato biografijos ir supažindino su jo muzikos kūriniais, kai
ką iš jų paskambindamas pianinu, o kai kuriuos ištisai pagrodamas iš
plokštelių bei paaiškindamas.

Po vakarienes gerai pergaltotų minčių apie išėivijos ir krašto santy-
kius pažėrė dr. K. J. ČEGINSKAS (Uppsala-München). Keliaujantiems į Lie-
tuvą jis patarė laikytis principo - daryti gera, vengti bloga. Šis
pradas taikytinas ir santykiaujant su iš Lietuvos atvykstančiais tėvy-
nainiais. Lietuvoje gyveną tautiečiai daug vilčių deda į mus.

Po gyvų diskusijų padaryta išvada: būtų didelė prabanga keliauti į
Lietuvą grynai turistiniais sumetimais. Visos kelionės turėtų būti
misijinės.

Gegužės 31 rytą apie vysk. M. Valančių kaip lietuvių kultūros žadintoją
ir rašytoją kalbėjo dipl. bibliotekininkas Arturas HERMANAS. Iš pradžių
jis apibūdino Valančiaus laikų padėtį Lietuvoje. Po to pateikė biogra-
finių duomenų iš V. gyvenimo ir išvardijo jo nuopelnus.

Tą pačią dieną brandžią paskaitą apie dabarties žmogaus posūkį į save
skaitė prof. dr. A. PAŠKUS iš Ottawos. Prelegentas konstatavo gilų dvasi-
nį lūžį Vakaruose ir Rytuose. Viena jo apraiškų yra posūkis į save,
kuris veda į tikrovės praradimą. Buvusieji dvasios vadai nesugebėjo

atvesti savo sekėjų prie dvasinių šaltinių. Tikras dvasios vadas turi pats patirti dvasios ir širdies kančias. Jis turi mokėti parodyti už nešvarios tikrovės šviečiantį nuostabų Kūrėjo veidą.

Popiet Aušra-Marija JURASIENĖ supažindino su savo kartos poetais Lietuvoje. Pati prelegentė suredagavo ir išleido 12-kos amžininkų veikalių. Tai buvo persilaužimo laikotarpis po Stalino asmens kulto pasmerkimo, leidęs plačiau pasireikšti kūrėjams. Jurašienė pristatė visą būrį gabių poetų, ties kai kuriais ilgiau sustodama, ir padarė išvadą, kad aptariamoms kartos poetuose slypi didesnės galimybės, negu kad jie yra apreiškę.

Vakare Ateitininkų sąjungos pirmininkas Juozas B.LAUČKA įdomiai kalbėjo apie JAV-bių lietuvių organizacijas. Mat, šiemet sukanka 100 metų nuo pirmosios Amerikos lietuvių draugijos įsteigimo.

Po paskaitos vyko linksmavakaris su šokiais ir bendromis dainomis. Solo populiarias daineles dainavo Violeta Hermanaitė iš Mūncheno, palydint jos broliui Alfredui.

Birželio 1 (sekmadienį) rytą paskutinę seminaro paskaitą skaitė Jonas JURASAS apie dabartinį Lietuvos teatrą. Prisipažino, kad sunku jam kalbėti apie dalykus, kurie sudaro gyvenimo prasmę ir kurių jis savanoriškai atsisakė. Iš 12-kos jo pastatytų veikalų tik 3 ar 4 buvo jo pageidauti, o visi kiti - primestiniai. Papasakojo, kaip sunkiai teko kovoti, kol tie 3 veikalai išvydo rampos šviesą. Kai pamatė, kad visos tolimesnės pastangos atsimuša kaip žirniai į sieną, parašė viešą protesto laišką, dėl kurio buvo pašalintas iš teatro.

Vokietijos Ateitininkų sendraugių valdybos pirmininkas dr.J.Norkaitis, dėkodamas prelegentams už brandžias mintis, pareiškė, kad jų dėka seminaras tapo tikra kultūrine švente, kurios poveikis bus ilgalaikis.

Tą sekmadienį šv.mišias šv.Ulricho bažnyčioje koncelebravo vysk.A.L. Deksnys, prel.P.Celiešius ir kun.D.Valenti, kuris pasakė pamokslą Deventinių tema. Darniai skambėjo lietuviškos giesmės.

Per pietus padėkota kun.A.Bungai už labai nuoširdų ir vaišingą priėmimą garsiu valio.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS (PLJK) PIETŲ AMERIKOJE

Pasaulio lietuvių jaunimas š.m.gruodžio 20 renkasi į III savo kongresą Buenos Aires/Argentinoje. Suvažiuos visų kraštų jaunimo atstovai. Iš Vokietijos bus 13: 1.LUTZAS Alfredas iš Nūrtingo, studijuoja statybos inžineriją, dabartinis Vokietijos LJ sąjungos pirmininkas; 2. VILČINSKAITĖ Živilė iš Hageno, šių metų abiturientė, VLJS išdininkė; 3. NEVULIS Petras iš Freiburgo, istorijos mokslų doktorantas, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos narys; 4. ODINIS Petras iš Wuppertalio, neseniai atvykęs iš Lietuvos, studijuoja muziką (fleitistas); 4. ŽUTAUTAITĖ Romana iš Mūnsterio, studijuoja baltistiką, sociologiją ir pedagogiką, ruošia diplominį darbą; 6. ŠILERIS Romas iš Buxtehudės, dirbo "Jaunimo Žodžio" redakcijoje; 7. ŠADUIKYTĖ Aldona iš Mūlheimo, Vasario 16 gimnazijos abiturientė, skaučių vadovė gimnazijoje; 8. PAULIUKEVIČIŪTĖ Kristina iš Mūncheno, baigė psichologijos studijas, "Ratuko" seniūnė; 9. ŽUTAUTAITĖ Kristina iš Mūncheno, studijuoja istoriją ir germanistiką, "Ratuko" šokėja; 10. DRINKMANAITĖ Lydija iš Dūsseldorf, sekretorė, vakarinės gimnazijos š.m. abiturientė; 11. MAŠIDLAUSKAITĖ Edita iš Hamburgo, jauniausioji delegatė, lanko paskutinę gimnazijos klasę; 12. PAULIUKEVIČIŪTĖ Rita iš Rosenheimo, studijuoja vidaus architektūrą, "Ratuko" šokėja; 13. DRESLERIS Marijus iš Mūncheno, studijuoja ekonomiją, "Ratuko" šokėjas.

Gražus jaunimo būrys! Jis sugebės gerai atstovauti Vokietijos lietuviškam jaunimui. Tačiau kyla klausimas, kas iš jų galės važiuoti. Uždirbantieji (du) kelionės išlaidas apsimokės patys. Studentai ir moks-

- 14 -

leiviai kiekvienas turės susimokėti po 1.000 DM. Visgi dar lieka didelė suma, nes už kiekvieną teks mokėti po 3.398 DM. Iš JAV bus gauta kongreso pragyvenimo išlaidoms padengti tikrai po 1.000 DM. Likusią sumą po 1.398 DM reikės kaip nors surinkti.

Mieli tautiečiai! Ieškome globėjų ir mecenatų, prašome Jus savo auka paremti mūsų jaunimą; šiandien duodame jiems, rytoj jie duos mums ir mūsų mažiesiems!

I PLJ Kongresą jaunimui surengė senimas. II PLJK rengė drauge. Ši III rengia pats jaunimas, o suaugusieji jam padeda. Aukas prašome siųsti:

Litauische Volksgemeinschaft - Jugendbund; Postscheckamt Ludwigshafen Konto Nr.378 39 - 675.

Pageidaujant, išrašomas pakvitavimas paaukotai sumai nurašyti nuo mokesčių.

Visais finansų klausimais kreiptis į Komisijos sekretorių:

V.J.Damijonaitis, 6079 Sprendlingen, Postfach 105.

Už Jūsų nuoširdumą ir dosnumą iš anksto dėkojame

FINANSŲ TELKIMO KOMISIJA

P r a š o m e d ė m e s i o !

Vokietijos lietuvių jaunimo suvažiavime Hüttenfelde š.m. liepos 19 sudaryta nauja III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansų telkimo komisija Vokietijai: pirmininkė Antonia Šiugždinytė, 61 Darmstadt-Eberstadt, Hagenstr.33; sekretorius V.J.Damijonaitis, 6079 Sprendlingen, Postfach 105 ir išdininkas Manfredas Šiušelis, 2 Hamburg 74, Laufkötter Weg 12 c.

Maloniai prašome visus padėti sutelkti lėšų mūsų jaunimo kelionei į Kongresą!

KOMISIJA

N a u j a V o k i e t i j o s L J S V a l d y b a

Š.m. birželio 7 visuotiniame Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungos susirinkime išrinkta nauja valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Alfredas LUTZAS, 744 Nürtingen, Enzenhardtplatz 3, vicepirmininkas Petras VERŠELIS, 684 Lampertheim-Hüttenfeld 4, Romuva, sekretorė Antonia ŠIUGŽDINYTĖ, 61 Darmstadt-Eberstadt, Hagenstr.33, išdininkė Živilė VILCINSKAITĖ, 58 Hagen/Westf., Lützwstr.59.

L i e t u v i a i k a t a l i k a i R o m o j e

Šv.Metų proga suvažiavo į pasaulio katalikų sostinę lietuvių iš daugelio kraštų. Buvo tikimasi, kad atvyks ir iš Lietuvos, bet neatvyko. Daugiausia atkeliavo iš JAV-bių ir Kanados, berods, 200 su viršum. Antroji vieta atiteko Vokietijos lietuviams, kurių buvo per 50. Iš kitų 9-ių kraštų susirinko dar apie 300 tautiečių.

Bendroji programa pradėta birželio 28. Aplankytos katakombos ir šv.Povilo bazilika. Virš katakombų esančioje šv.Sebastijono bazilikoje vysk.A.Deksnyš su dideliu būriu lietuvių kunigų koncelebravo šv.mišias ir pasakė pamokslą.

Birželio 29, sekmadienį, prie šv.Kazimiero kolegijos esančioje šv.Daratos seserų mokyklos koplyčioje kardinolas Antonio Samore koncelebravo šv.mišias ir pasakė pamokslą lotyniškai. Tą pačią dieną posėdžiavo per 50 lietuvių kunigų. Prel.L.Tulaba skaitė paskaitą apie kunigą dabartyje. Vakare visi meldėsi šv.Petro aikštėje per popiežiaus Pauliaus VI aukojamas mišias, kurių metu išventinta keletas šimtų kunigų, tarp jų ir JAV-bių lietuvis kun.Petrauskas.

Birželio 30 visas būrys lietuvių kunigų, vadovaujamų vysk.P.Marcinkaus, šv.Jono bazilikoje Laterane aukojo šv.mišias. Po jų kunigai susirinko

į šv. Daratos mokyklą tęsti savo posėdžių. Paskaitą apie kunigą praeityje skaitė prof. kun. P. Rabikauskas, SJ. Iškelta mintis steigti viso pasaulio lietuvių kunigų draugiją. Tą mintį įgyvendinti pavesta JAV-bių Lietuvių kunigų vienybei.

Liepos 1 buvo Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos diena. Ji pradėta koncelebracinėmis mišiomis S. Marija Maggiore bazilikoje, kurioms vadovavo vysk. V. Brizgys ir pasakė pamokslą. Posėdžiai vyko šv. Daratos mokyklos salėje. Pirmininkavo St. Lušys iš JAV-bių, sekretoriavo Rauckinas ir Pauliukevičius. Sveikino min. St. Lozoraitis. Pranešimus padarė Bendrijos pirmininkas K. Kleiva, kun. Br. Liubinas iš Vokietijos, tėv. Ereminas iš Italijos, prel. Ragažinskas iš Brazilijos, Sakalas iš Kanados, J. Serafinaitė iš Skotijos, tėv. S. Matulis, MIC, iš Anglijos ir P. Kriščiūnas iš Venecuelos. Į Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos valdybą išrinkti 10 narių iš JAV-bių ir Kanados: prel. J. Tadaraukas, dr. Sungaila, dr. Vygantas, Sidrys, K. Kleiva, kun. Bagdanavičius MIC, Povilaitis, Kižienė, J. Jerome ir Zailskaitė. Pasirodė, kad pasaulinę savo organizaciją turi tik lietuviai katalikai.

Kun. dr. J. Vaišnora MIC skaitė paskaitą apie religinę būklę Lietuvoje ir pranešė apie Dievo Tarno arkiv. J. Matulaičio beatifikacijos eigą. Popiet paskaitą skaitė dr. Vygantas.

Liepos 2 priešpiet šv. Petro bazilikoje lietuvių koplyčioje buvo kun. Petrausko primicija, kurią jis laikė su 40 metų kunigystės sukaktį švenčiančiais kunigais V. Dabušiu ir I. Urbonu. Vakare visi dalyvavo bendroje šv. Tėvo audiencijoje. Popiežius gražiai suminėjo lietuvius ir suteikė jiems ypatingą palaiminimą.

Liepos 3 pavakaryj šv. Daratos seserų mokyklos salėje įvyko meninė programa, kurią atliko šveicarai iš Zūričo. J. Stasiulienės vadovaujama lietuvių tautinių šokių grupė "Viltis" šoko tautinius šokius, o solistas Otto Linsi padainavo 11 lietuviškų dainų. Uždaromąjį žodį tarė dr. A. Žemaitis ir vysk. V. Brizgys. Po to dar ilgai šv. Kazimiero kolegijos kieme vyko bendras lietuvių pobūvis.

Lietuviams iš Vokietijos vadovavo kun. V. Šarka, tėv. Alf. Bernatonis ir prel. dr. J. Aviža.

Vokiečių televizijos ZDF (II) programa liepos 20-tą 18 val. religinio gyvenimo apžvalgoje rodė Vokietijos maldininkų lankymąsi Romoje. Daugiausia rodyta ir kalbėta apie DDR maldininkus ir tik probėkšmais užgriebta lietuvių grupė - eburichiečių "Viltis" šv. Petro aikštėje. Gražiai atrodė jaunimas su mūsų tautiniais drabužiais.

A t s i ū s t a p a m i n ė t i

S U K I L I M A S

Neseniai gauta iš K. Škirpos platinti 584 psl. kietais viršeliais jo knyga "SUKILIMAS Lietuvos suverenumui atstatyti". Dokumentinė apžvalga. Vašingtonas - 1973. Spaudė Tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Kalbą taisė Leonardas Dambriūnas ir Vladas Kulbokas. Tiražas - 2.000 egz. Kaina 30 DM. Veikalo išleidimą parėmė 32 asmenys, aukoję nuo 50 iki 2.000 dol.

Mūsų tautos ir valstybės didžiosios tragedijos metu 1940 Kazys Škirpa buvo Lietuvos Nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Vokietijoje. Jis ėmėsi ruošti sukilimą prieš sovietinį okupantą. Autorius taip aptaria sukilimo tikslus: "a) nuplauti gėdą nuo lietuvių veido už 1940 birželio 15 paryžiumą be pasipriešinimo šūvio, b) iš naujo su ginklu rankoje paryškinti - tiek Lietuvos draugams, tiek jos priešams - lietuvių tautos nepalaužiamą valią siekti laisvės ir teisės į valstybinę nepriklausomybę, ir c) tuo atskleisti visiems laikams Maskvos melą apie Lietuvos tariamą savanorišką įsijungimą 1940 metais į Sovietų Sąjungą."

Vaikalas dokumentinis. Gale knygos pateiktas šimto panaudotų dokumen-

- 16 -

tų ir reikšmingesnių išrašų sąrašas.

Sukilimas buvo vienas karžygiškiausių momentų mūsų tautos istorijoje. Daugelis jaunų žmonių tėvynės gerovę pastatė aukščiau už savo asmeninius reikalus. Knygoje gausu nuotykingų aprašymų, kaip sukilimo dalyviai vykdė sunkiausius uždavinius. Vieni jų žuvo, kitiems tiesiog stebuklingu būdu pavyko išsigelbėti. Visi jie rizikavo gyvybe už savo tautos nepriklausomybės atstatymą.

Petras Gudelis. JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANAI. I dalis. Jų organizavimas ir slaptoji veikla prieš bolševikus (1918.XI.27 - 1919.III.22). Roma 1975. 202 psl. Turiny: Įžangos žodis. Žemėlapis. I. Pirmieji žingsniai nepriklausomą Lietuvą kuriant. II. Pirmoji lietuviškoji valdžia kaimyninėse apskrityse. III. Bolševikų okupacija. IV. Bolševikų okupacijos žlugimas šiaurės Lietuvoje. Panaudota literatūra. Asmenvardžiai. Vietovardžiai. Turinio santraukos vokiečių ir anglų kalbomis.

Tėviškės lietuvių evangelikų liuteronų parapijos choras Chicagoje (diriguoja J.Lampsatis, fortepijonu palydi prof.komp.Vl.Jakubėnas) išleido dvi dideles plokšteles "Liaudies giesmės" ir "Pranaše didis". Vienos plokštelės kaina 20 DM. Galima užsisakyti pas platintoją kun. diak. Fr.Skėrį - 68 Mannheim 71, Muelhauserstr.9; tel.0621-475591.

I e š k o :

Mildos SVILIENĖS-TREIKANAITĖS, d.Gustavo, gim. apie 1900, prieš karą gyvenusios Kaune. 1940-41 išvykusios į Vak.Vokietiją. Ieško giminaitė. Pranešti Ausrutei Gilytei-Bacienei, Kaunas, Baršausko g.106-27 arba J.Petraičiui, 4231 Ringenberg, Saalestr.25; tel.02852-2627.

Broniaus AGLINSKO, gim.1923 ar 1924 Parausių kaime, Bartninkų valsč., Vilkaviškio apskr. Po karo kelis metus gyveno Stuttgarto apylinkėje. Ieško motina, gyv.Lietuvoje. Rašyti lietuviškai: Frau Agathe Beyer, 4156 Willich 1, Neusser Str.110.

Algirdo ZYPRIO (ZYPRE), gim.1927 liepos 7 Pakalniškiuose netoli Skuodo, Kretingos apskr. 1944 jo motina Ona išvežta į Sibirą, o jis pats nuėjo pas partizanus. 1958 suimtas ir nuteistas 25 metus kalėti priv. darbų stovykloje. Kas žinotų apie jo pokarinę veiklą, prašome rašyti "Informacijoms". Suteiktos žinios gali padėti išgelbėti jo laisvę ir gyvybę.

IEŠKO GYVENIMO DRAUGĖS darbštus, sumanus, sąžiningas ir gabus 53 metų amžiaus lietuvis, kuri be užtikrintos meilės padėtų jam darbuose ir nuosavam name, statytam 1965. Vėliau bus galimos vedybos. Kur yra tokia 30-56 metų lietuvė bei lietuvaitė? Ir moters su vaikais jo širdis nenusigąs. Tik skubiai rašykite "Informacijų" adresu.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

Dr.med.Stasys Šereika iš Queidersbacho	100 DM
Kun.K.Senkus iš Stuttgarto ir XY iš Saarlando po	50 "
Inž.Jonas K.Valiūnas iš Schwetzingeno	23 "
Vl.Lukošiūnas iš Schwetzingeno ir B.Budreika iš Darmstadto po	20 "
H.Giese iš Romuvos ir	Alfr.Kunas
iš Hackenheimo po	10 "

Ačiū.

K a s p a ž i n o Valterį VAITIEKŪNĄ, gim.1906 spalio 17, gyvenusį Kaune, Putvinskio gatvėj? Kas galėtų suteikti žinių apie jo darbą prieš 1940 (iki 1937 tarnyba kariuomenėj, teisių studijos, pagaliau tarnyba policijoje)?

Žinios reikalingos Lotti Vaitiekunas (D-4420 Coesfeld, Schützenring 42) našlės rentei ar pensijai gauti.